

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій Сорока

01.02.2022

07-03-114S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Історія української етнології		History of Ukrainian ethnology	
Шифр за ОП	OK17	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor (first)	
Галузь знань Освіта/Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy	
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014	Field of study: Secondary education (History)	
Освітня програма: Історія		Educational Program: History	

Силабус навчальної дисципліни “Історія української етнології” для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) освітньо-професійної програми «Історія» Рівне. НУВГП. 2022. стор.11.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/18927>

Розробник силабусу: *Сокаль Валентина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 04 від «10» грудня 2021 року

Завідувач кафедри: _____ *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник освітньої програми _____ Олексін Ю.П., доктор педагогічних наук, завідувач кафедри суспільних дисциплін, професор НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ
: _____ Ковшун Н.Е. доктор економічних наук, професор

СЗ №-555 в ЕДО.

© Сокаль В.А, 2022
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*

Освітня програма *Історія*

Спеціальність *014.03 Середня освіта (Історія)*

Рік навчання, семестр *2*

4

Кількість кредитів *4*

Лекції: *22 годин*

Практичні заняття: *20 години*

Самостійна робота: *78 годин*

Курсова робота: *Ні*

Форма навчання *Денна*

Форма підсумкового контролю *залік*

Мова викладання *Українська*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Сокаль Валентина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін ,

Вікіситет <https://cutt.ly/ZgTPKcj>

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0243-4542>

Як комунікувати v.a.sokal@nuwm.edu.ua
тел. 097-143-45-22

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5018>

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Даний курс є теоретико-методологічною основою сукупності етнологічних знань професійної діяльності фахівця у галузі історії.

Метою викладання даної дисципліни: є пізнання закономірностей етнологічної діяльності та етнічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному етнокультурному розвитку, формування національного характеру та менталітету, вміння виявляти етнологічні особливості явищ та процесів у національній культурі, житті та побуті українців, вміння досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою – етнологічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню педагогічної культури та професійної етики в галузі історії.

Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, рольові ігри, симуляційні ігри, обговорення, диспути, презентації, міні-лекції, метод кейсів, метод портфоліо, моделювання професійної діяльності, культурологічні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4178>

Компетентності

ФК 07. Оперування у професійній діяльності базовими знаннями, історичними фактами, подіями, явищами, персоналіями, історичними закономірностями про особливості та тенденції розвитку людства у період Стародавньої історії світу.

ФК 16. Оволодіння всіма необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, передбаченими освітньо-кваліфікаційною програмою

Програмні

результати навчання чи явища в історії слов'янських країн, країн Азії та Африки у новий та новітній час; порівнювати тенденції розвитку країн

африканського та азійського континентів у часовій та просторовій перспективі.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills) *Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність подолання конфліктних ситуацій, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення та інші.*

Структура навчальної дисципліни

Тематика лекційних занять

Тема 1. Етнологія як наука. Історія розвитку української етнології. Витоки української етнології. Виховний ідеал українського народу.

Тема 2. Концепції походження українського етносу. Проблема давньоруської народності. Походження етноніму «Русь». Походження назви «Україна».

Тема 3. Етнонаціональна структура населення України. Українські етнографічні групи. Етнічні групи і національні меншини. Етнолінгвістична структура населення України. Етноконфесійна структура населення України.

Тема 4. Українці в світі.

Українська еміграція та її чисельність. Соціальна адаптація та громадсько-політичне життя української діаспори. Збереження і розвиток етнокультурної самобутності українців у діаспорі.

Тема 5. Особливості матеріальної культури українців. Поселення, двір та житло українців. Символіка української хати. Піч як символ і оберіг в українській родині.

Тема 6. Українська національна кухня. Особливості національних страв. Хліб і його символічне значення в українській етнології. Регіональні особливості національної кухні

Тема 7 Народний одяг. Чоловічий національний костюм. Жіночий національний костюм. Сакральне значення української сорочки.

Тема 8. Народні промисли і ремесла. Писанкарство. Вишивка. Бондарство. Плетіння. Бджілярство.

Тема 9. Народна метеорологія. Українська астрологія. Нумерологія. Народна медицина і лікарські рослини.

Тема 10. Побут населення України. Громадянський побут українців. Структура громади. Молодіжна громада та закони її функціонування. Функції громади.

Тема 11 Традиційні обереги в українській родині. Символи України. Рослинні символи. Символи тварини. Лялька мотанка

як оберіг. Рушник в побуті і обрядах.

Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Розробити презентацію «Особливості української етнології». Виписати 2-3 приклади, що засвідчують педагогічну мудрість українського народу щодо майбутнього молоді людини.

Практичне заняття 2

Розробити презентацію «Особливості національного менталітету українців». Виписати 2-3 приклади, що засвідчують проблеми етнічної ідентичності. Проаналізувати та порівняти поняття архетипність та ментальність. Визначити особливості національного характеру європейських народів.

Практичне заняття 3

Розробити презентацію «Особливості української етнічної культури». Визначити суть поняття «етнографія дитинства» Виписати українські прислів'я і приказки присвячені проблемам мови і мовлення.

Практичне заняття 4. Підготувати презентацію «Українці в світі», «Збереження і розвиток етнокультурної самобутності українців у діаспорі».

Практичне заняття 5 Підготувати тренінг «Моральні цінності української сім'ї» Підготувати повідомлення Поселення, двір та житло українців. Символіка української хати. Піч як символ і оберіг в українській родині.

Практичне заняття 6. Народна метеорологія .

Підготувати презентацію «Народний календар». Скласти порівняльну характеристику народного, метеорологічного та церковного календарів. Підготувати народну гру. Виготовити народний оберіг.

Практичне заняття 7 Українська національна кухня. Підготувати рецепти автентичних українських страв. Провести тренінг з етно-арт-кухні. .

Тема 8. Сакральний зміст української сорочки.

Провести майстер-клас з виготовлення української вишитої сорочки та вибору символів-оберегів..

Практичне заняття 9. Народні промисли і ремесла.

Підготувати презентації «Народні ремесла», «Український національний одяг», «Вишивка в українській обрядовості». Підготуватися до проведення майстер-класу з виготовлення писанок.

Практичне заняття 10. Особливості роботи в громаді.

Записати по 2-3 приклади малих фольклорних жанрів (колисанки, забавлянки) місцевості де Ви проживаєте. Визначити специфіку малих фольклорних жанрів різних регіонів України. Скласти сценарій української народної казки

на новий лад. Підготувати українську обрядову пісню. Підготувати і провести українську народну гру.

Практичне заняття 11. Традиції і обереги в українській родині. Родинне дерево. Підготуватися до проведення круглого столу «Українська етнологія: від минулого до сучасності»

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні, самостійні завдання до семінарських занять, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом аналітичного дослідження разом із студентом. Також, студент під керівництвом викладача самостійно оцінює свою роботу.

*За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі **обов'язкові** бали:*

50 балів за усні та письмові завдання

10 балів за наукову роботу

Всього поточна складова оцінювання: 60

Модульна складова оцінювання:

Модульний контроль №1 20 балів

Модульний контроль №2 20 балів

Всього модульна складова оцінювання: 40 балів

Разом: 100 балів

*Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. **Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.***

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бали (13 балів), рівень 2 – 2 запитань по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 3 бали (3 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції:

<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії

Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з таких дисциплін: історія України, етнопедagogіка, історія слов'янських народів.

здобувача вищої освіти

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу (Формування ціннісних орієнтацій як умова самореалізації студентської молоді./В.А.Сокаль. Матеріали XLIX Міжнародної науково-практичної конференції Соціально-економічний розвиток в умовах глобалізації. Том 4. Чернівці, 29-30 листопада 2016 р. – С.20-22; Гуманістична спрямованість сучасного викладача як компонент педагогічної майстерності. / В.А.Сокаль І.І.Кратко.//Нова педагогічна думка. №4 (96). 2018. С.123-127. ISSN 2520-6427; Особливості професійної педагогічної освіти європейських країн /В.А.Сокаль// Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії" – Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору". – N 4.- Кн.1. – том I (83). – К.: – Гнозис, 2019. – С.61-68 ; Сакральний зміст поліської вишивки в українській етнології // Міжнародна науково-практична конференція «Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: сучасні освітні виклики та перспективи розвитку» (20-21 травня 2021 р., м. Рівне). <http://ep3.nuwm.edu.ua/21046/1/2>

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>
Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
Психологічний сайт [http URL: http://psy.piter.com/](http://psy.piter.com/)
Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього

документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо студент пропустив заняття з поважної причини або через хворобу, він може виконати індивідуальне завдання з пропущеної теми та набрати відповідну кількість балів.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення

<http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самостійно на платформі AXDRAFT опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших

опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни в законодавстві України, наукових психолого-педагогічних дослідження особистості, діяльності та професійної діяльності, враховуючи досвід зарубіжних країн стосовно організації професійної діяльності фахівців певної галузі.

При викладанні даної дисципліни враховано вимоги Закону України "Про вищу освіту" та нормативні документи щодо організації освітнього процесу в ЗВО. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 034 Культурологія

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni>
Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін в галузі педагогіки та психології та використання сучасних технологій навчання. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми

максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики,
представники
бізнесу, фахівці,
залучені до
викладання

*До викладання курсу долучена кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри НУВГП Кочубей Алла Володимирівна*

Інтернаціоналізація

Електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

Електронний каталог:

<http://nuwm.edu.ua/MySql/>

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Лектор, к.п.н., доцент

В.А.Сокаль